

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (40)

Спецвипуск до тижня науки

«Сучасний коледж – науково-методична майстерня»

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (40)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 01 травня 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 2(40). – 133с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНО ПРО МІСЮ ВИКЛАДАЧА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
<i>МАРЦЕНЮК О.Г.</i>	5
THE PECULIARITIES OF PRACTICAL USE OF ORDINAL AND CARDINAL NUMERALS IN MODERN ENGLISH	
<i>Ліана ГРИЦИШЕНА</i>	7
PHONETICS VS PHONOLOGY	
<i>Владислава ГУРКАЛО</i>	13
АФІКСАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ КОНОТАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	
<i>Анжеліка КУЛИК</i>	16
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ- ЗООНІМІВ ТА ЇХ УКРАЇНОМОВНІ ЕКВІВАЛЕНТИ	
<i>Софія РЕМЕНЯК</i>	20
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ТА МОТИВАЦІЯ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА	
<i>Ілона СНІГУР, Анастасія ФУССА</i>	25
ШЛЯХИ ПОПОВНЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
<i>Юлія ХОМЕНКО</i>	30
TYPOLGY OF THE SYSTEM OF PARTS OF SPEECH IN ENGLISH LANGUAGE	
<i>Леся ПАВЛИШИНА</i>	36
ORIGINS AND LINGUISTIC PECULIARITIES OF NEW ZEALAND ENGLISH	
<i>Олександра ДЕРЕВЕНКО</i>	39
ТОПОНІМІЧНА ЛЕКСИКА ТА МЕТОДИ ЇЇ ОПИСУ В АНГЛОМОВНИХ СЛОВНИКАХ	
<i>Марія ФЕДОРИШИНА</i>	43
ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ВНЗ	
<i>МАЗУР Т.А.</i>	49
ЗНО З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: НА ВСІ 200!	
<i>БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю.</i>	53
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ІМЕННИК» У 6 КЛАСІ	
<i>Тетяна БАГРІЙ</i>	57
СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ДІЄСЛОВО» НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 7 КЛАСІ	
<i>Діана СІЛКО</i>	61
ІГРАШКА У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Маріям МАДЖИДОВА</i>	66
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Вікторія ТЕТЕРУК</i>	68
ВИКОРИСТАННЯ НАРОДОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ У НАВЧАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ РІЗНИХ ВИДІВ ЛІЧБИ	
<i>Анастасія М'ЯКУШ</i>	76

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ДОВГАНЮК</i>	79
УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ПШЕНИЧНА</i>	82
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ	
<i>Марина СИТНИК</i>	87
ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ФІЗИКИ	
<i>МИСЛИЦЬКА Н. А., КУЗЬМИНСЬКИЙ О.В., БАЙДА А.Г.</i>	95
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВИМОГА ЧАСУ	
<i>РОМАНУХА Ю. В.</i>	100
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ ШКОЛЯРІВ ІЗ СДУГ	
<i>БАРЩЕВСЬКА І.В.</i>	102
ЕЛІТА РОЛОНІ ПРО ПОЛЬСЬКО-ТУРЕЦЬКУ ВІЙНУ 1621 РОКУ	
<i>ЛИСИЙ А.К.</i>	104
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	
<i>Андрій САТАНОВСЬКИЙ</i>	107
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СИСТЕМІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
<i>КИСЕЛЬОВ Д.Л.</i>	111
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	
<i>Ярослава ЯРЕМЕНКО</i>	115
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	
<i>Яна СТЕЦЮК</i>	119
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ	
<i>Катерина ФОРОСТЯНА</i>	125
ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>ЧМІХАЛЕНКО В. С</i>	128

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей
Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2 : 159.923

Юлія ДОВГАНЮК

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: БЕВЗ В.В.

спеціаліст вищої категорії, викладач – методист

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Постановка проблеми. Особистість - це конкретна людина зі своїми думками, поглядами, нормами поведінки і моральністю. Коли говорять про дошкільний вік, мають на увазі проміжок від 3 до 7 років. У цьому періоді діти вже вміють керувати своєю поведінкою, несуть відповідальність за свої вчинки і їх дії в першу чергу залежать від мислення і моральності, а не від стихійних імпульсів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Я. Л. Коломінський писав про роль дошкільної групи в формуванні особистості дітей дошкільного віку. О. Усова писала: «Саме серед однолітків дитина формується як суспільна істота. За таких обставин вона діє, реалізовує себе як суб'єкт, особа, що живе своїм життям, як член маленького суспільства з його інтересами, вимогами, зв'язками».

Актуальність теми відображається у важливості знань про сферу формування особистості дітей дошкільного віку. Адже особистість є складним утворенням, процес розвитку, становлення і формування якого залежить від багатьох чинників: біологічних, природного і соціального середовища, виховання і навчання, власної активності дитини.

Мета статті: охарактеризувати формування особистості у дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Розвиток особистості дитини в дошкільному віці проходить кілька етапів і не закінчується,

так як отримує продовження в підлітковому віці. Повністю дозрівання особистості відбувається до 18 років, хоча останнім часом часті приклади інфантилізму, коли навіть дорослий чоловік не готовий відповідати за свої вчинки і має нерозвинену особистість з якихось причин.

Психологи сперечаються між собою, чи можна назвати дитину дошкільного віку особистістю. Так, розвиток її як людини проходить певні етапи, але особистість ще настільки незріла, що сприймати її окремо від батьків не зовсім вірно. Саме тому розвиненою особистістю вважаються діти, які досягли віку 14 років, коли вони вже абсолютно повністю розуміють свої дії і готові нести відповідальність за свої вчинки.

Характеристика особистості дошкільника:

1) **Самостійність.** Дитина вже може приймати рішення сама, ґрунтуючись тільки на своїх перевагах і своїй думці. При цьому у неї є невеликий життєвий досвід, який дозволяє аналізувати свої дії і розуміти наслідки, нехай і не дуже певно.

2) **Довільність.** Дошкільник в змозі співвідносити свої вчинки з нормами та правилами, які йому вважаються правильними і зробити висновок про допустимість або неприпустимість своїх дій.

3) **Бути ініціатором.** Дитина в такому віці вже може ініціювати, підштовхувати до дій оточуючих, які необхідні йому.

4) *Безпека*. Малюк розуміє, що можна, а що не можна робити з погляду безпеки здоров'я. Наприклад, що не можна переходити дорогу на червоний сигнал світлофора чи не можна грати з ножем.

5) *Відповідальність*. Розуміння і прийняття того, що за вчинки потрібно відповідати й будуть наслідки.

Розвиток особистості дитини в дошкільному віці залежить від поведінки і тактики спілкування з нею його сім'ї. Дитина переймає модель поведінки батьків, їх норми й моральні принципи і робить їх основою для свого розвитку, базисом, на якому будуватиметься людина.

Також важливу роль відіграє виникнення емоційних станів. Емоційне передбачення нерозривно пов'язане з виникаючими емоціями. Ще до початку будь-яких дій, дитя являє емоційний образ, який може виникнути після його діяльності, а також, яка реакція дорослих буде в звичайному рахунку. Якщо передбачається отримання результату, що не відповідає загальноприйнятим нормам виховання, за який посідає покарання або, в кращому випадку, несхвалення, то у маленької людини виникає тривожність. Саме вона і здатна запобігти небажані дії. І навпаки, передбачаючи чудовий результат, який буде гідно оцінений дорослими, дитина зазнає сильні і позитивні емоції, що є стимулом для подальшої діяльності. На перший план структури поведінки, виходить емоційний образ, а дії дошкільника, регулюються передбаченням наслідків його вчинків.

Вплив дорослих на розвиток особистості дошкільника відіграє не останню роль у формуванні особистості малюка. Умови розвитку дошкільника істотно відрізняються від умов попереднього вікового етапу. Значно підвищуються вимоги дорослих до

поведінки дитини. Центральною вимогою є дотримання обов'язкових для всіх правил поведінки, норм суспільної моралі. Нові можливості пізнання світу сприяють засвоєнню форм взаємин, які існують між дорослими.

Дитина включається в спільну діяльність з однолітками, вчиться узгоджувати з ними свої дії, рахуватися з їх інтересами і думками. Весь час змінюється і ускладнюється її діяльність. Все це поступово формує особистість дитини, а кожне особистісне надбання змінює, розширює можливості для виховання. Умови розвитку і сам розвиток особистості пов'язані.

Розвиток особистості дитини охоплює такі якісні зміни:

1. Розуміння дитиною навколишнього світу, усвідомлення свого місця в ньому, що породжує нові мотиви поведінки, під впливом яких він здійснює свої вчинки;

2. Розвиток почуттів і волі, що забезпечують дієвість мотивів, стійкість поведінки, його незалежність від зовнішніх обставин.

Основний вплив дорослих на розвиток особистості дитини полягає в організації засвоєння нею моральних норм, що регулюють поведінку людей у суспільстві. Сильніше всього на дитину впливає поведінка близьких їй людей. Вона наслідує їм, приймає їх манери, запозичує у них спосіб оцінки людей, подій, речей. Однак цей вплив не обмежується близькими людьми. Дитина дошкільного віку знайомиться з життям, спостерігаючи за тим, як люди працюють, слухаючи розповіді, казки, переглядаючи фільми. Для неї зразковою є поведінка людей, яких поважають, про кого схвально говорять. Вирішальними у засвоєнні зразків

поведінки є оцінки, які дають ті, думка яких для дитини найавторитетніша.

Дорослі грають провідну роль в розвитку особистості дитини, навчають дітей правилам поведінки, які організують її в повсякденних справах, налаштовують на позитивні вчинки. Пред'являючи вимоги, оцінюючи вчинки, вони вимагають від дітей виконання правил. Поступово діти починають самотійно оцінювати свої вчинки на основі власних уявлень про те, якої поведінки чекають від них дорослі і однолітки.

У молодшому дошкільному віці діти засвоюють правила, що стосуються культурно-гігієнічних навичок, дотримання режиму, поводження з іграшками. Підкоряючись вимогам дорослих, вони самі намагаються оволодіти цими правилами. Нерідко в дошкільному закладі діти звертаються до вихователя з приводу порушення правил поведінки їх однолітками. Ці заяви найчастіше є своєрідним проханням підтвердити правило і його обов'язковість для всіх. Іноді є спробою відкрити нове, невідоме правило. В такій ситуації діти запитують, чи можна так робити.

В середньому і особливо у старшому дошкільному віці дуже важливим є засвоєння правил взаємин з іншими дітьми, оскільки ускладнення діяльності дітей породжує необхідність врахування прав, інтересів товаришів. Дітям нелегко засвоювати такі правила, часто застосовують їх формально, не розуміючи суті і особливостей конкретного випадку. Оволодіння ними відбувається на основі досвіду.

Найближчим соціальним оточенням дитини є, як правило, сім'я. Довгий час вона відчутно впливає на формування особистості підростаючої людини.

Особлива значимість сімейного мікросередовища пояснюється відносною самотійністю дитини, залежності життя і благополуччя від турботи і допомоги дорослим людям, що її виховують. Такі дії, як схвалення і несхвалення батьків, є регулятором та стимулом психічного розвитку дитини, від їх характеру залежить формування деяких властивостей дитини і її поведінки.

Виховання з використанням суворих, але суперечливих вимог і заборона, як стверджують психіатри, приводить у дітей неврози, нав'язливі стани та психостенію. Негативно впливають на їх самооцінку і досягнення, породжують невпевненість у власних силах спроби дорослих ізолювати дитину від однолітків, позбавлення її елементарної самотійності, докучливі настанови і повчання (з метою привчання до доброго, позитивного), образи, приниження, висміювання і фізичні покарання за помилки і невдачі, навіювання дитині її слабкості і неповноцінності.

У кожній сім'ї між дитиною та батьками, незважаючи на певні спільні ознаки, складаються особливі індивідуальні відносини. В залежності від використання батьками методів впливу їх стосунки з дітьми кваліфікують як демократичні і авторитарні. За демократичної форми сімейного впливу - дорослі намагаються на рівних контактувати з дитиною, довіряють їй, поважають думку, роз'яснюють прийняті в родині правила, змістовно відповідають на дитячі запитання. Використання багатьох обмежень щодо дітей передбачає авторитарна форма сімейного впливу. Батьки-диктатори піклуються про непохитність власного авторитету, неухильне підпорядкування дітей їх волі, до мінімуму зводять спілкування з метою пояснення правил поведінки. Діти з

демократичних сімей частіше виявляють схильність і прагнення до творчості, ініціативність, лідерські якості, нонконформізм (неприйняття пристосування), адекватну емоційність у соціальних взаємовідносинах.

Психологічний клімат у сім'ї, який відображається на характер спілкування з дітьми, є суттєвим фактором формування морального обличчя дитини. Чим менше ласки, турботи і тепла отримує дитина, тим повільніше формується як особистість, тим більше схильна до пасивності і апатичності, тим вище ймовірність формування у нього слабого характеру. Дружні стосунки, тепла сімейна атмосфера, в якій зростає дитина, сприяють формуванню почуття особистої захищеності, впевненості в собі, оптимізму.

На формування особистості дошкільника впливає і склад сім'ї. Дитина, у вихованні якої, крім батьків, беруть участь бабусі та дідуся, більш здатна до

співчуття, доброзичлива, однак менш самостійна й наполеглива, їй бракує організаторських особливостей.

Вплив родичів на розвиток дитини залежить від того, як вона ставиться до них, оцінює їх. Прихильність дитини до рідних виражається в бажанні бути поруч, грати з ними, зробити їм приємний подарунок, у співпереживанні радості та смутку батьків. Ці почуття діти реалізують і в малюнках, висловлюваннях.

Особлива роль у сімейному мікросередовищі дитини належить матері, оскільки їй віддають перевагу діти всіх вікових груп. Важливе значення мають також відносини з батьком, братом, сестрою, дідусем і бабусею, нерідко — з далекими родичами.

Висновок. За період формування особистості діти вчаться керувати своєю поведінкою, нести відповідальність за свої вчинки та дії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Педагогіка: Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) – Київ - 2012
2. Палітра педагога № 11, 2021
3. Заброцький М. Основи вікової психології – Тернопіль - 2003
4. Підручник для студентів онлайн. Особливості розвитку дитини раннього віку, 2015-2022 р.
5. Педагогіка: Програма розвитку дитини дошкільного віку / Я у світі – Київ – МЦФЕР-Україна – 2014
6. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: Навч. посіб. – К.: Академ-видав, 2008.

*Стаття надійшла до редакції
1 травня 2022р.*

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

УДК 373.2.015.31:[668.72\73:39(=161.2)]

Юлія ПШЕНИЧНА

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: ТОКАР Л.П.

спеціаліст вищої категорії, старший викладач

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»